

นวัตกรรม “งานใบมะม่วง”

สาขาการจัดการสุขภาพชุมชนและอนามัยสิ่งแวดล้อม

ประจำปีพุทธศักราช 2569

อสม. ผกามาศ พลเมือง

อสม. ตีเด่นระดับภาค

จังหวัดพิษณุโลก

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

นวัตกรรม

สาขาการจัดการสุขภาพชุมชนและอนามัยสิ่งแวดล้อม

1 จานใบมะม่วง

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางสาวพกามาศ พลเมือง

ประเภทนวัตกรรม : ☒ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation)
☐ นวัตกรรมบริการ (Service innovation)
☐ นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)

สาขาที่ประกวด : การจัดการสุขภาพชุมชนและอนามัยสิ่งแวดล้อม

จังหวัด : พิษณุโลก

อสม. ดีเด่นระดับ ☐ เขต ☒ ภาค

2 ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ - สกุล นางสาวพกามาศ พลเมือง อายุ 54 ปี รวมระยะเวลาเป็น อสม. จำนวน 10 ปี

ภูมิลำเนา เป็นคนจังหวัดตรัง

อาชีพ - สถานภาพ สมรส มีบุตร 2 คน

การศึกษา ปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
ปริญญาโท คณะสถิติประยุกต์ สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์

การศึกษาเพิ่มเติม อบรมหลักสูตร ผู้ช่วยสาธารณสุข วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก

3 ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

การเผาเศษกิ่งใบไม้ หลังจากตกแต่งกิ่งใบมะม่วง ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ทำให้สภาพอากาศมีฝุ่นละอองเกิดขึ้น ทำให้สุขภาพของคนในชุมชนมีปัญหา สร้างปัญหาโลกร้อน / ปัญหาฝุ่น PM / ควันไพรบกวนคนในชุมชน
ทั้งนี้ จึงเกิดการคิดค้นนวัตกรรมจานใบมะม่วงที่จะแก้ไขปัญหา

4 วัตถุประสงค์

1. เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเผาเศษกิ่งใบไม้ โดยเฉพาะการลดปริมาณฝุ่น PM และควันไฟในชุมชน
2. เพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในชุมชนจากมลพิษทางอากาศ
3. เพื่อส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบมะม่วงและใบไม้อื่น ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด แทนการทิ้งหรือเผาทำลาย
4. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ เช่น จาน ถ้วย และภาชนะจากใบไม้ ให้เป็นทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
5. เพื่อสนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดของเสียให้เหลือน้อยที่สุด
6. เพื่อสร้างรายได้และเสริมสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนจากการแปรรูปวัสดุธรรมชาติ
7. เพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนในระดับชุมชน

5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

เป็นกิจกรรมที่นำเศษใบมะม่วงและใบไม้อื่นมาเข้าเครื่องอัดให้ออกมาเป็นจาน ถ้วยและภาชนะอื่นที่ทำจากใบไม้เป็นกิจกรรมดี ๆ จากโครงการ U2T ไทร้อยละ โครงการพัฒนางานใบมะม่วงเพื่อเสริมสร้างพัฒนาแบบครบวงจรเศรษฐกิจแบบหมุนเวียนที่มุ่งเน้นด้านการจัดการทรัพยากรอย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้มีส่วนใดถูกทิ้งอย่างสูญเปล่า กล่าวคือ วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ トラบเทาที่ทรัพยากรเหล่านั้นถูกใช้อย่างคุ้มค่ามากที่สุด

6 ผลการดำเนินงาน / ประโยชน์ที่ได้รับ

ชุมชนบ้านโคก-ไทรย้อยมีผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ เช่น จาน ถ้วย และภาชนะจากใบไม้ ให้เป็นทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีผลิตภัณฑ์ที่คิดค้นอีกมากมาย กลายเป็นแหล่งเรียนรู้อาชีพที่หน่วยงานต่างๆ มาใช้ ทั้งโรงเรียน คนในชุมชนและคนนอกชุมชน มีการขยายความสำเร็จไปอีก 5 - 8 หมู่บ้าน แบบเชื่อมโยงยกระดับรวมกันเป็นเครือข่าย

7 ปัจจัยความสำเร็จ

1. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอย่างเข้มแข็ง ทั้งในด้านการรวบรวมวัตถุดิบและการผลิต
2. การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรความรู้ เทคโนโลยี เครื่องมือ และงบประมาณ
3. ความพร้อมและประสิทธิภาพของเครื่องอัดขึ้นรูปที่สามารถผลิตสินค้าได้คุณภาพและมาตรฐาน
4. การพัฒนาทักษะการผลิต การออกแบบ และการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์
5. การมีตลาดรองรับและช่องทางการจำหน่ายที่ต่อเนื่อง
6. การบริหารจัดการทรัพยากรและกระบวนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ ลดของเสียตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน
7. การสร้างความตระหนักและการยอมรับของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์รักษ์โลก
8. การติดตาม ประเมินผล และพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

8 โอกาสในการพัฒนา

1. การนำเศษใบไม้อื่นที่เหลือทิ้งมาเพิ่มมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์ภาชนะจากธรรมชาติ ลดการเผาและลดมลพิษทางอากาศ
2. การต่อยอดสู่การสร้างอาชีพและรายได้ให้กับคนในชุมชน จากการผลิตและจำหน่ายงานใบมะม่วง
3. การขยายเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และโครงการพัฒนา เช่น U2T เพื่อสนับสนุนงบประมาณและการตลาด
4. การพัฒนาแบรนด์ชุมชนและเพิ่มช่องทางการตลาด ทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์
5. รอการยกระดับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ มากขึ้นต่อไป ของชุมชนบ้านโคก-ไทรย้อย

ผลิตภัณฑจากใบมะม่วง

บ้านโคก ตำบลไทรน้อย อำเภอนนทบุรี

